

Соснівка:

барви річного
краю

Відділ культури Ярмолинецької РДА
Ярмолинецька централізована бібліотечна система
Бібліотека-філіал с. Соснівка

Соснівка: барви рідного краю

Інформаційно-довідкове видання

Соснівка, 2015

ББК 92 (4 УКР-4ХМЕ)
С 67

Соснівка: барви рідного краю : інформаційно-довідкове видання / Ярмолинецька ЦБС, бібліотека-філіал с. Соснівка ; упоряд. Залуцька Н. А. – Соснівка, 2015. – 16 с.: фото.

Інформаційно-довідкове видання «Соснівка: барви рідного краю» містить короткі відомості про історичне минуле та сучасний стан села, а також про відомих людей та інші цікаві місця Соснівки.

Видання розраховане на вчителів, бібліотекарів, а також любителів рідного краю.

Укладач: Залуцька Н. А.

Відповідальна за випуск: Гриб М. А.

*«Село Соснівка, нам рідне село,
І стави, і сосни, і поле...
Село Соснівка, нам рідне село,
Його не розлюбим ніколи...»*

Село Соснівка (в минулому Куява) з'явилося на початку XV століття. Розташоване на горбистій місцевості з видолінками. Соснівка знаходиться на південь від обласного центру м. Хмельницького на відстані 45 км, а від району – 12 км. Площа села 143 га.

Існує легенда про те, що поселення було засноване поміщицею, яка була кульгава на ногу і ходила на костилих. Вона дозволила декільком селянам поселитись недалеко від її господарства. Внаслідок її кульгавості хутір набув назву «Куява» («кульгава»). Така назва села існувала до 1945 року.

Після приєднання Поділля до Російської імперії село було волосним центром і входило до Кам'янецького повіту. Йому підпорядковувались села: Балакири, Калинки, Карабчіївка, Карабчіївська Левада, Карабчіїв Великий, Ломківці, Мудриголови, Пісочна Нова, Пісочна Стара, Савинці, Урріївці, Фрампіль (нині Косогірка), Федорівка.

У волосному центрі функціонували волосне правління, міністерське однокласне училище, сільський банк, православна церква. Частина цих установ діяла у Фрамполі.

Село належало двом поміщикам: М. А. Гижицькому та К. Ю. Толкачу, а також його наступникам. Поміщикам належало 1200 га землі, а селянам – 396 га. Чимало незаможних селян працювали у поміщицьких наймах.

Переважну більшість населення складали неписьменні, хоча у центрі волості знаходилося однокласне училище, в якому на початку XV ст.. працював один учитель і навчалось 15 учнів.

У квітні 1945 року село Куява було перейменовано на Соснівка.

Нема вже Куяви – і слова такого б не лишилося, якби не маєток-санаторій. Тільки він у Соснівці й зберіг стару назву – «Куява», або «Куяви».

Бібліотека

Завідуюча бібліотекою с. Соснівка Залуцька Н. А.

80% населення села Соснівка було неграмотне. Через це в селі організовано хату-читальню. Першим, хто очолив бібліотеку стала учителька Ковальчук Клавдія Григорівна. Після відкриття колгоспу відкрили колгоспну бібліотеку, якою

завідували працівники бухгалтерії колгоспу. У 1951 році у приміщенні сільської ради відкрили сільську бібліотеку. У 1965 році бібліотека знаходиться у приміщенні сільського будинку культури. Бібліотекар – Залуцька Наталія Анатоліївна.

Куток народознавства у бібліотеці

Юні читачі бібліотеки

Будинок культури

Соснівський будинок культури (з 1964 по 1975 рр. – Соснівський сільський клуб). Місцезнаходження: с. Соснівка, вул. Подільська. Першим завклубом був Маримон Петро Федорович, який керував драматичним гуртком. Також працювали

вокально-хоровий гурток та оркестр музичних інструментів, якими керував Бойчак Микола Федорович.

З 1996 р. директором будинку культури працює Цуцуловська Катерина Михайлівна.

Духовий оркестр с. Соснівка, 1967 р.

Драматични гурток, керівник Маримон П.

Братська могила

воїнам, які загинули, визволяючи територію Соснівки під час Другої Світової війни. Тут поховано всього 244 особи, з них 180 – невідомих. Це були офіцери, сержанти і рядові солдати, які визволяли Соснівку, Савинці, Косогірку,

Ясенівку, Пісочне, Мудриголови. Пам'ятник встановлено у 1959 році.

Вагова

Побудована у 1957 році і розташована при в'їзді в село.

Ванін Володимир Федорович

Народився 11 березня 1941 року. Працював у колгоспі «Дніпро» трактористом. У 1972 р. за трудові заслуги нагороджений орденом «Трудового Червоного прапора».

Дитячий садочок «Сонечко»

Відкрито у 1983 році. Місце розташування – вул.. 40-річчя Перемоги.

«Куява» (назва)

Щодо назви населеного пункту «Куява», за переказами старожилів, поселення було засноване поміщицею, яка була кульгава на ногу і пересувалась за допомогою милиць. Згодом навколо маєтку почали осідати селяни, котрі брали дозвіл на побудову власних осель. Внаслідок її кульгавості хутір набув назву «Куява» («кульгава»). Така назва села існувала до 1945 року.

Куявський палац

Приміщення Куявського палацу, 19 р.

У XIX ст. село Куява належало панові польського походження Юлію Товкачу. У 1875-1877 рр. тут почато будівництво палацу та закладено парк. Маєток складався з двох, майже однакових частин – одно і двоповерхової.

З боку паркового фасаду будівлю прикрашала статуя Матері Божої, розташована у спеціальній ніші. З одного боку палац, який знаходився в обрамленні парку оточували сади, а з іншого – озера казкової краси.

З 1945 року маєток почали використовувати як дитячий протитуберкульозний, а згодом психоневрологічний санаторій, що функціонує і зараз. Палац входить в число пам'яток архітектури обласного значення.

Куявський парк

Куявський парк, що займає близько 27,7 га багатий на велику кількість хвойних дерев є пам'яткою садово-пам'яткового мистецтва. До парку веде алея з двох відрізків, розміщених під кутом – перший

довжиною близько 400 метрів – вікові липи, другий – 300 метрів – вікові липи та ялина звичайна. З північного боку парк

засаджений трьома рядами хвойних, перший (зовнішній) – модрина польська та європейська, другий – сосна звичайна, місцями сосна чорна, третій – ялина звичайна, що робить його неповторним. Короткі одно та дворядні алеї ростуть по периметру парку, обмежуючи паркові дороги та створюють фон для трьох ставків., а з правої сторони палацу є дворядна алея туї західної.

Корчинський Анатолій Михайлович

Народився 27.02.1944 року. У 1973 році за високі досягнення у розвитку сільського господарства був нагороджений орденом «Знак пошани» III ступеня.

Левченко Олена Константинівна

Народилась 2.02.1950 р. 38 років працювала головним лікарем дитячого психо-неврологічного санаторію «Куява».

Ліси

На південній стороні села є три ліси площею 169.9 га.

Мосюк Анатолій Михайлович

Народився 30.05.1953 року. У 1972 році за високі досягнення у розвитку сільського господарства був нагороджений орденом «Трудової слави» III ступеня.

Пам'ятник

Воїнам-односельчанам, які загинули у роки Другої Світової війни. Пам'ятник відкрито у 1986 році. На гранітних плитах викарбувані імена 101 воїна-односельчанина, які ціною життя принесли Перемогу.

Пам'ятний знак

У 2008 році відкрито пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932-33 рр.

ПСП «Куява»

Контора ПСП «Куява»

3 березня 2004 року закрито СЗАТ «Дніпро», замість нього при реформуванні сільськогосподарського підприємства утворено ПСП під назвою «Куява».

Санаторій «Куява»

Обласний дитячий психоневрологічний санаторій, створений на території с. Соснівка у 1988 році. Санаторій знаходиться у приміщенні панського маєтку. Головним лікарем санаторію 38 років пропрацювала Левченко Олена Консантинівна.

Сільська рада

Приміщення збудоване у 1951 році і знаходиться по вул. Подільська. Голова села – Сіцар Володимир Петрович.

«Соснівка» (назва)

Сосновий бір поблизу села Соснівка

Назва села «Соснівка» була присвоєна не так давно – у 1945 році (до того село йменувалось «Куява»). Назву село отримало через те, що на території знаходиться багато хвойних лісів. Власне, половину парку біля

панського маєтку складають саме хвойні дерева, у тому числі й сосни.

Стави

Ставок «Панський»

Ставок зберігся ще за часів пана Товкача. Знаходиться на території санаторію «Куява» і займає площу близько 3 га..

Ставок «Зеркальний»

Площа ставка – 4.181 га.
Орендатор – Арсенюк Ігор.

Ставок «Зелений»

Площа ставка – 2.60 га

Ставок «Сонячний»

Площа ставка – 5.09 га

Супрун Євгена Федорівна

Народилась 23 січня 1949 року в с. Соснівка. У 1973 р. закінчила

Кам'янець-Подільський педагогічний інститут. З 1968 року працювала у школі – спочатку піонервожатою, а з 1970 р. – вчителем історії. Понад усе любить своє

рідне село, тому присвятила йому багато віршів.

Фельдшерсько-акушерський пункт

Знаходиться у одному приміщенні з дитячим садочком «Сонечко». Відкритий у 1984 році.

Церква

Хресто-Воздвиженська парафія Чесного Хреста (УПУМП) відкрита у 1990 році. Службу відправляє отець Чеботаров Сергій.

Школа

Соснівська ЗОШ I-II ст. побудована у 1965 році. по вул. Вишнева. На момент відкриття в школі навчалось близько 200 учнів. З часом населення Соснівки настільки зменшилось, що на 2014-

2015 навчальний рік тут залишилось 26 учнів. У 2015 р. школу закрито.

Ярушевський Володимир Омелянович

(01.07.1945 – 09.02.2015 рр.). У 1972 році за високі досягнення у розвитку сільського го подарства Ярушевський Володимир Омелянович був нагороджений Орденом «Трудової слава» III ст..

Використана література:

1. Літопис села Соснівка : [тематичний альбом] / упоряд. Залуцька Н. А. – Соснівка, 2009-2015 рр. – 58 с.: фото.
2. Садиби та парки Ярмолинеччини / І. П. Драгомерецька // Вперед. – 2014. – С.4
3. Слободянюк П. Я. Місцеве самоврядування Хмельниччини : нариси історії місцевих громад Ярмолинецького району / П. Я. Слободянюк, Ю. А. Хоптяр . – Хмельницький : «Поділля», 2004. – 505 с.: фото.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Інформаційно-довідкове видання

Соснівка: барви рідного краю

Відповідальна за випуск:

Гриб М. А

Комп'ютерний набір і правка:

Білик І. І.

Редагування:

Залуцька Н. А.